

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVI

Número 2249

15 cèntims = Atrassats, 30

Barcelona 14 d'abril de 1922

PERTENECE A LA BIBLIOTECA
DE L'AYUNTAMENT DE BARCELONA

CAMÍ DEL CALVARI

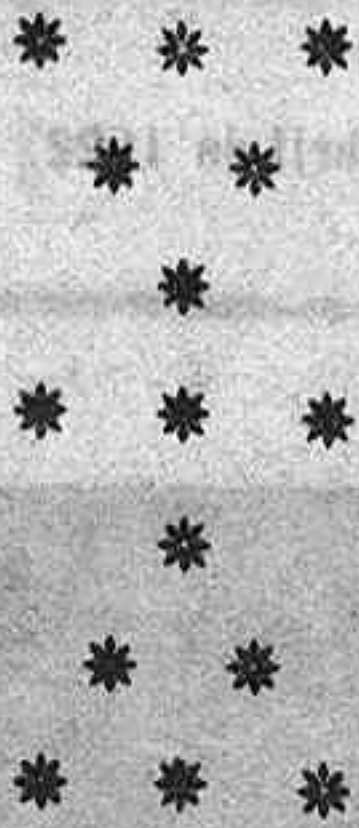
Tintes bones calltats

UNIÓ, NUM. 3

Bazar DE LA Unión

Utills per a escriptori

BARCELONA

Llibres ratllats—Impressions comercials—Notes
 de preus—Circulars—Esqueles—Factu-
 res—Sobres—Memories—Paper
 de cartes—Talonaris
 Memorandums
 Invitacions—Prospectes
 Targetes de visita, etc., etc.

ESTOMAGO & INTESTINOS.

GASTROL MIRET

REMEDIO SEGURISIMO © PROBARLO ES CURARSE

DE VENTA EN TODAS PARTES

Bicicletas

PRECIOS-IVEROSIMILES

ARAGON 229

BARCELONA.

Soler i Torra germans

BANQUERS

Rambla d Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

VALORS - CUPONS - GIRS - CANVIS

Paguem el cupó núm. 37 de les accions
 "Fomento de Obras y Construcciones"
 a raó de 25 pessetes lliure de impostos i comissió

A on compreu el pa?—Al forn!

I el carbó?—A cà'l carboner!

I els bastons?—A cà'l sastre!

—Si és així aneu a la

Bastoneria Americana

Passatge Bacardí - Rambla - Plaça Reial
 a comprar mongetes cuites

PLUMAS ESTILOGRÁFICAS

"BAZAR DE LA UNIÓN"

Calle de la Unión, 3

BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Fragments de diàlegs

JO.—Ha llegit el manifest dels disidents de la «Lliga»?

L'ALTRE.—Sóc un fervent catòlic i no sóc apressat a llegir el sermó nacionalista.

JO.—No és un sermó; és un manifest.

L'ALTRE.—Es un sermó de Quaresma, escrit per mossèn Bofill i Matas. Podien haver esperat a la Pasqua, quan tota Catalunya és un crit de joia i d'optimisme, però bons catòlics, com jo, han volgut que fos un sermó quaresmal, predicant l'abstinència ministerial i la sobrietat catalanista. Fins hi ha un detall d'analogies eclesiàstiques molt curiosos. Ja és sabut que en el lèxic catòlic es dona una simbòlica importància a l'agricultura i a la remaderia, amb el bon pastor, el remat, els fruits i «la alfalfa espiritual» que va inspirar un famós llibre. Doncs bé: Llegeixi aquests paràgrafs, i digui si no són d'un sermó i si aquesta retòrica no és retòrica de trona: «Quan bufa el vent de Déu, cada fulla d'arbre és una proclama, cada gra de sorra és una primera pedra, cada batre d'ales una remor de conjurats». Completament religiós i primaveral.

JO.—Massa retòrica.

L'ALTRE.—I dolenta. Retòrica castellana. Retòrica falsa. Perquè una fulla d'arbre, encara que no bufi el vent de Déu, que en el cas del manifest és el vent de març, pot ésser, efectivament, una proclama, car ja ho fou en 1789. Però ¡ai de qui edifiqui damunt sorra com demana mossèn Bofill i Matas! I després, qui li assegura que el batre d'ales és remor de conjurats? En temps del poeta Bécquer, poeta castellà, era tot lo contrari: «rumor de besos y batir de alas—es el amor que pasa». Mossèn Bofill i Matas, poeta català, opina lo contrari. Mala retòrica, cregui'm, mala retòrica.

JO.—Efectivament.

L'ALTRE.—I grotesca. Perquè d'allò que li deia de «la alfalfa espiritual» se'n fa paròdia en el manifest: «Tornem a seure—diu—i a meditar sobre l'herba familiar que serva l'empremta del dinàmic repòs d'En Frat de la Ribas».

JO.—Però això, ademés d'ésser un sermó és una invitació al jeure.

L'ALTRE.—Al jeure, i a la costellada. Sembla un manifest per a anar a Sant Medí, amb bandera catalana.

**

JO.—I perquè li han deixat fer el manifest an En Bofill i Matas?

EL JOVE FIRMANT.—Doncs, qui ho havia de fer?

JO.—En Rovira i Virgili, que de tots els firmants és l'únic que té sentit polític, temperament de polític, prosa clara, i un lliberalisme—*malgré tout*.

EL JOVE FIRMANT.—Però és sord.

JO.—I què? Beethoven era més sord que ell i no podia escoltar la música que composava.

EL JOVE FIRMANT.—Una cosa és l'escultura i una altra l'arquitectura. Pot fer música un sort, però no pas política.

JO.—I En Carles Maurras? Es tan sord com En Rovira i Virgili i porta tota l'acció monàrquica de França.

EL JOVE FIRMANT.—Potser sí que té raó.

JO.—Naturalment! Cregui'm val més En Rovira sord, que no pas En Bofill i Matas, encara que senti créixer l'herba familiar.

**

JO.—Què han dit els prohoms de la «Lliga»?

L'EMPLEAT DE LA MANCOMUNITAT.—Tenen por de que anem massa lluny, però en el fons hi estan conformes.

JO.—En Cambó també?

L'EMPLEAT DE LA MANCOMUNITAT.—En Cambó se considera fracassat i volia dimitir la seva direcció de la «Lliga»; dient que un general vençut s'ha de retirar.

JO.—Bah! En Cambó acabarà aprofitant-se de la disidència, tant, que la gent arribarà a creure que és una disidència d'acord amb la «Lliga».

L'EMPLEAT DE LA MANCOMUNITAT.—No, perquè presentarem candidatures enfront de les de la «Lliga».

JO.—I ca!

L'EMPLEAT DE LA MANCOMUNITAT.—Ja ho veurà.

JO.—I En Puig i Cadafalch, què diu?

L'EMPLEAT DE LA MANCOMUNITAT.—Ha dit: «Quina llàstima que això no m'agafi amb deu anys menys!»

JO.—Pobre senyor! Doneu-li un elixir, per a que faci de Faust nacionalista.

PARADOX

Votem pel xim-xim

Les primeres escenes de la comèdia consistorial venen resultant d'un còmic pujat de tó. Als frec a frec del primer moment han succeït una cordialitat i una

reciprocitat amistosa, que deixa als contendents en situació, no direm que ridícula, emperò, si poc enviable pels qui es prenen seriosament les coses de Cà la Ciutat.

Els bàndols enemics (?) no s'han pres aquesta vegada la molèstia de mal encobrir les apariències. No som nosaltres dels que aspiren a veure la sang arribar al riu. Així i tot, opinem que els respectius galliners tenen motius de sobres per a considerar-se estafats. De formar entre els ciutadans que de bona fe assisteixen a les sessions, exigiríem als directors de les companyies consistorials, que ens tornessin els diners. Tan malament s'han portat en presentar-se per primer cop davant del públic.

N'hi ha hagut prou amb els dies que van d'una sessió a l'altra, per a que com a bons amics, es donguessin els bàndols contendents les mans. Un petó i una abraçada i a treballar pel comú. Si no ens fan justícia els homes, alabat sigui Corpus. Els polítics saben prou que els toca estar promptes a tota mena de sacrificis.

Tot fa suposar que el llac municipal reprèn la calma. D'ésser la quietut senyal d'una mutua tolerança entre els diversos elements que componen el Consell, i consegüentment del desig d'empendre una tasca positiva en profit de Barcelona, res tindríem que objectar al pacte. El mal estriba en que pugui servir la cordialitat per a exprimer la taronja en família; en partir-se el pa i la sal com a bons germans; en seguir tirant de la pell de la *Pubilla*, sense que arribi el públic a hebre esment de la malifeta.

Si el nostre prec valgués, demanariem que per forta que sigui la simpatia entre els regidors dels diversos grups, seguissin al Consistori els simulacres de renyina.

Què seria de nosaltres sense el xim-xim i els espatecs oratoris a que estem acostumats?

JUST

A cau d'orella

Alcalde per hores

Una fama tenia el senyor marquès d'Allella, apart de la d'home de món: l'ésser un gran treballador. Se'l veia passar a hores fixes cap el despatx, i tots pensavem que era un gran exemplar de patrici català, capaç de beure «Pommery» a les tres de la matinada i d'ésser al despatx a les nou.

DISSABTE DE GLORIA

— Si, dona, per celebrar dignament l'Al·lelúia, no hi ha com el Fox-trot de les Campanes.

Això el feia simpàtic. Això li donava catalanitat. Això li donava crèdit per a la seva futura gestió municipal, car si havia sabut portar magníficament la seva administració particular, bé podia projectar el seu seny laboriós a la col·lectiva.

—Ja veureu—deien els seus fidels—Portarà el municipi com una fàbrica.

El senyor marquès d'Alella, durant aquests primers dies, ha comparegut puntual a l'alcaldia, com si fos una fàbrica; ho ha examinat tot, com si estigués a casa seva; no ha regatejat hores; no ha discutit feina. Però això el posa en una greu alternativa: o el seu negoci o l'alcaldia; o hores an aquí o hores an allà. El senyor marquès d'Alella, ha parlat amb el seus íntims amics polítics i els hi ha dit.

—Mirin, no podré venir al municipi més que dues hores diàries.

El pare alcalde

Tenir el pare alcalde, ja se sap que en el lèxic popular vol dir, sortir-li bé les coses, i pensar-se que tot li està bé. El senyor marquès d'Alella, té un fill, tan ben plantat com ell, però més indiscret que ell.

Darrerament va anar a París parant a casa de M. Pams. Un dia, a l'hora epigramàtica de la sobretaula, el fill del nostre alcalde contà an En Pams aquella anècdota escatològica que s'atribueix a M. Hanotaux, quan estigué a Barcelona, durant l'Assemblea de la Societat de Nacions. Diuen que un dia, havent entrat a un lloc excusat, mancat dels necessaris papers mig obrí la porta, i cridant al mosso, li feu uns signes significatius, per a que compregués la seva necessitat. El mosso, alarmat, respongué: «No! A mí no!»

En Pams rigué l'anècdota que «se non era vera...». Però, creient que faria gràcia a M. Hanotaux, li va dir lo que es feia córrer per Barcelona.

—Això és fals—respongué indignat l'Hanotaux— Això és fals!

A l'endemà, ho sabia tot el Palau Borbó, és a dir tot el Congrés, i tot el Quai d'Orsay, o sigui el Ministeri d'Estat.

POTI-POTI

La casualitat — providència dels periodistes—ha posat damunt la meua taula d'escriure, el primer número d'un butlletí, orgue d'una de tantes entitats mercantils com existeixen a Barcelona.

En aquesta primera sortida, fa constar el butlletí que la publicació del mateix no serà gravosa als associats. Que el seu sosteniment, no representarà pels afiliats a l'entitat, majors sacrificis. Que les despeses que la seva sortida ocasioni, seran in-

tegrament satisfetes amb els ingressos corrents.

Semblava natural que en dirigir-se per primer cop als que han d'ésser els seus llegidors, parlés el butlletí de la raó de la seva existència. De si responia a una necessitat efectiva.

El company encarregat d'escriure'l—que company deu ésser el redactor del nou butlletí—dona proves de conèixer el panyo. Es dirigeix al *senyor Esteve* i denota saber el sistema de tractar lo. Al botiguer, ans de parlar-li de programes, cal dir-li que la millora no li costarà cap diner. A la bossa no hi toquem.

Si el butlletí és de franc, vinga. Si no per a altra cosa, servirà al menys, per a embolicar.

Es el *senyor Esteve*, protestari de totes les disbauxes. Que va contra el projecte d'Exposició d'Indústries Elèctriques, que, emperò, corre a aprofitar el cobert de setanta pessetes, a condició de que el pagui el Comitè, baldament el menjar li hagués de fer mal.

En el butlletí s'hi llegeix el següent solt:

«Diu el representant de la Companyia Arrendatària de Tabacs que farà tot quant pugui per a que no continuïn les cües als estancs.»

Es veu que entre els inscrits a l'entitat editora de la publicació no deu haver-hi els estanquers.

El butlletí de que parlo clou la sèrie de les seves informacions amb una relació de les obres adquirides per a la biblioteca, a disposició dels socis.

Un dels llibres, porta el següent títol:

Comment placer sa fortune.

No cal pensar-s'hi.

En marcs.

Un reu de mort va sollicitar l'indult i li fou denegat.

Perdudes les esperances, va demanar un barber per a que'l sangrés.

—Per què?—li preguntaren.

—Perquè sempre he sentit dir que, de vegades, una sangria salva la vida.

—I ara!... Gorra de cop es posen per a anar en tramvia?

—Es la única manera d'atenuar les conseqüències del freno elèctric.

UN GRAN PROJECTE REVOLUCIONARI

Conferència Numèrica

Tindrà molta més ressonància que la bombejada Conferència Nacional de Catalunya; perquè aquesta l'organitzen homes de lletres i, ja és sapigut que les lletres, quan no són fetes de «pasta para la sopa» o quan no són escrites en els duros i bitllets de banc, no alimenten ni serveixen de res. Pel contrari la «Conferència Numèrica» que farà tronar i ploure per la transcendència social, mundial i universal, l'organitza un home de números, el famosament popular inventor de «Artículos Numerados».

No sabem encara si aqueixa conferència es donarà al «Teatro Goya» o al «Frontón Condal», o a la Catedral o als Toros; però podem avançar que's celebrarà molt aviat i que per la seva transcendència hi tindran representació les forces vives de tot Espanya i de més enllà.

En ella, l'inventor de «Artículos Numerados» de-

— No'ls hi voldrà llogar; el propietari no vol gossos.

— Bé, però és que aquest borda en castellà.

mostrarà com la teoria numeradora és font de progrés, de benestar i de millorament de la raça; demostrarà també com el règim sovieta de Rússia ha sigut inspirat, sinó plagiat, en la gran idea seva, que ha de revolucionar, a la llarga, tota la vida de la Humanitat; i demostrarà moltes altres coses més, que ara no volem avançar als nostres llegidors... perquè volem que'ns resti matèria per a un altre article.

Espèrem, doncs, la gran «Conferència Numèrica». L'esperem asseguts, però amb ànsia. Amb l'ànsia que s'esperen les coses grans, definitives, incommensurablement extraordinàries i aclaparadores.

Divendres Sant

Pel carrer de Fernando,
un devassall
de dones en mantilles,
amunt i avall.

Els signes i mirades
no tenen frè...
i's veuen unes pintes,
que no't dic rèl...

PEPET DEL CARRIL

GLO-SARI

TENEGBRES

Divendres Sant.

Quietud solemnia, quietud admirable en tots els pobles que solen adorar el Gran Crist; que'l duen al cor, que'l duen als llavis, que'l duen més als llavis que al cor, o que no'l duen enlloc.

Però sovint esdevé que la quietud és fictícia, quietud d'ordre social imposat pel sabre, quietud de pau de difunt.

La processó va per dins, moltes vegades; i el Gran Crist cristià es veu transformat, per obra i gràcia dels moderns jueus, en un vulgar i mercantilitzat «Sant Cristo Gros».

Divendres Sant.

La quitxalla innocent, la mainadeta ingènua, valent-se de grans masses i grans xarracs, surten a matar els jueus, a picar les tenebres.

Volguem ésser altra volta infants, una vegada a la vida, tots els homes de bona voluntat.

Els jueus són a tot arreu del món.

Els jueus són a Rússia i a la Conferència de Gènova.

Els jueus són al Marroc.

Els jueus són a Madrid.

Els jueus són a Barcelona.

— El secret està en menjar carn i donar peixet als altres.

S'han de matar els jueus.

Una bona massa a la mà dreta i un bon xarrac a la mà esquerra.

El xarrac, serà el crit estentori, l'escàndol públic, la manifestació sorollosa, la campanya estrident, la propaganda pels mitjans de l'impremta i de la paraula.

La massa, tindrà la força de gravetat de dues empentes decisives: l'empenta de l'idea i l'empenta de l'acció.

La qüestió és esqueixar bé les Tenebres; les tenebres dels cors dolents i les tenebres dels esperits mansos.

Més clar, encara: la qüestió és matar els jueus.

Matar-los de debò, o estabornir-los de valent, si pot ésser el mateix Divendres Sant.

I sinó, per Pasqua.

I sinó, el dia de la capvuitada.

XARAU

LICEO

Demà, inauguració de la temporada de primavera, amb la bellíssima òpera *Marouff*, d'En Rabaut. Tots recordem amb jòia la magnífica impressió que als aficionats causà aquesta obra quan s'estrenà al «Tívoli» per la companyia francesa. L'escu tural Vyx, la deliciosa Vyx, interpretarà el paper de la protagonista. De manera que per aquest cantó està descomptat l'èxit.

Diuenge a la nit, la primera de *Tannhäuser*.

Augurem a l'Empresa una excelent campanya.

ROMEA

Segueix la sèrie de representacions a càrrec del il·lusionista «Grand Raymond», que ha valgut molt bones entrades a l'Empresa. Aqueixes festes de Pasqua podran encara els barcelonins entusiasmar-se amb els trucs efectistes d'aquest diable d'home que disposa de tots els secrets de la màgia moderna.

I a primers de la setmana entrant, inauguració d'una nova temporada de teatre català, amb una gran obra d'espectacle, en deu quadros, que porta per títol *Un miracle a Barcelona, o la qüestió és passar l'estona*, pel·lícula extravagant d'En Montero amb decorat expofés i amb il·lustracions musicals.

NOVEDADES

Ja tornem a tenir al gran actor català Enric Borrás entre nosaltres. Demà inaugura la temporada de primavera, al davant de una gran companyia, de la que'n forma part també l'eminent actriu Maria Vila.

Estrenaran entre altres obres: *Anton Caballero*, comèdia en tres actes, obra pòstuma d'En Pérez Galdós, refosa pels senyors Alvarez Quintero; *Pasa el lobo*, drama en tres actes de costums sicilianes, d'En Lluís Capuana, traducció d'En Gutiérrez Roig i Lluís de los Rios; *El pecado de Agustín*, comèdia dramàtica d'En Pere Muñoz Seca; *El caudal de los hijos*, drama en tres actes, d'En Josep López Pinillos («Parmeno»); *Embrujamiento*, drama tràgic d'En Josep López Pinillos; *La dama del Armiño*, drama en quatre actes d'En Lluís Fernández Ar. avin; *Como la piedra...*, drama en quatre actes de Hermann Sudermann, adaptada per Lluís Izabal.

Per al debut l'estrena del drama en tres jornades i en vers, l'acció del qual es desenrotlla a la ciutat de Burgos durant l'aixecament de les Comunitats de Castella, original d'En Ferran López Martín, titulat *El rebaño*, obra en la qual En Borrás hi fa meravelles.

TIVOLI

Demà, dissabte, estrena de *Los buscadores de oro*, obra d'espectacle amb musica del mestre Millán, prenent-hi part els principals artistes de la companyia.

PRINCIPAL-PALACE

Dimarts s'acomiadaren del públic barceloní les simpàtiques artistes Godoun i Stevens. No'n vulguin més d'aplaudiments i ovacions. La veritat és que s'ho mereixen.

—Demà, dissabte, importants debuts: la celebrada artista Edmonde Guy i el famós Ernest Van Duren.

El mateix dia s'estrenaran els nous quadros: *A través de la pantalla*, *Cortina-femina*, *Adam i Eva* i *El llenguatge dels petons*, amb lo qual restarà completament reformada la popular revista *Zig-Zag*.

POLIORAMA

De «disbarat còmic» fou qualificat pels mateixos autors, Paso i Dicenta, això de *El cuarto de gallina*. No s'erraren de gaire; i millor li escauria el nom de cent peus. Un *cuarto de gallina* que fa poc caldo, és dir, que té molt poca sustància. Literariament deixa

molt que desitjar, i artísticament no té cap solta. Llàstima de tasca esmerçada pels interpretadors.

—Demà, estrena de la comèdia en dos actes *La clave del sol*, dels senyors Paradís i Giménez.

ESPAÑOL

Demà, aconteixement: estrena d'una obra grossa, essencialment barcelonina: *Baixant de la font del gat o La Marieta de l'ull viu*.

No cal dir l'espectació que hi ha per a conèixer aquesta producció, original dels senyors Mántua i «Amichatis».

CÓMICO

Inaugura demà la nova temporada amb una gran companyia de sarçuela i opereta, dirigida per l'Enric Beut.

S'estrenarà l'obra en dos actes *La cortesana de Omán*, dels senyors Aramburo i Morcillo, amb solfes del mestre Giménez.

ORFEÓ GRACIENC

Diumenge passat, després de representar-se la bonica comèdia de l'Artís *Mai se fa tard si el cor és jove*, excelentment interpretada pels voluntariosos artistes de la colla Adrià-Claramunt, ens obsequiaren amb les primícies d'un distingit autor andaluc resident a Catalunya, que té la gentilesa d'escriure obres originals en català, desmentint amb aquesta noble tasca les xorques teories dels senyors Guixà, Guñalons i Companyia.

Aqueix autor és En Roman Saavedra i l'obreta en un acte que li estrenaren, *Taula parada i amor absent*, que pel títol sembla apadrinada per l'Avelí Artís, és un assaig molt acceptable, que descobreix un comediògraf trassut i un literat d'empenta.

Confessem que aqueixa producció escènica no va plaure del tot al respectable públic. D'assumptes original, d'acció ben tramada, de diàleg naturalíssim i acurat, amb tipus excelentment dibuixats i amb escenes—una mica llargues—interessantíssimes: per què no va agradar l'obreta?

Senzillament, perquè eren dos quarts de dugues i els il·lustres abonats tenien ganes d'anar a dormir. I l'amor als llençols és pare de moltes impaciències.

ELS DEPORTS

FOOT-BALL

CAMPIONAT D'ESPANYA

Sporting de Gijón - F. C. Barcelona

Quina generació hi hagué el diumenge en el camp dels campions catalans. Allò era una disbauxa. Els nostres, jugaren contra els asturians, donat el resultat que obtingueren el passat diumenge, fou el motiu de que el camp del Barcelona semblés una torra de Babel.

Començà el partit en plena espectació, però com que els nos-

Equip F. C. Barcelona, campió de Catalunya i finalista del Campionat d'Espanya

tres jugadors són uns trumfos, tant aquí... com a Pekín—diguin lo que diguin els diaris de fora—començaren a jugar com ells saben i al cap de poc rato, En Planas, que és un veritable «angelet» amb

En Gracia i En Meana disputant-se una pilota

això de tirar *free-kicks*, en va tirar un que En «Cap i cua» no s'hi va veure de content, puix primer va veure que centraven, que no com li entraven la pilota. Els nostres vinga cercar les pessigolles an En Germán i En Salas, i per fi, En Gracia, amb una finura digna d'ésser imitada, feu el segon *goal* que fou molt aplaudit.

Al cap d'un rato, En Gracia—aquest xicot és un «as», no hi ha que donar-li voltes—consegueix fer el tercer i per més que En Meana volia parar-lo, res pogué fer. Encara no s'havia tret el susto de

sobre En «Capicua», que l'Alcántara li envià una pilota que va entrar sense permís, amb gran alegria per part del públic.

Però com que en la vida tots tenim a vegades alguna badada, En Zamora, va veure venir una pilota alta i esperant a veure que faria, la pilota—per això porta nom de femella—es va ficar en el

Equip Sporting, de Gijón

goal del Barcelona, amb més naturalitat que nosaltres ens mengem un caramel. No per això varen distreure's els nostres, i per treure'ns l'agror d'aquest *goal*, l'Alcántara ens en va fer un de mitja volta que valia un «perú». El porter astur encara no s'ho pot treure del cap. Li portarem un «saca-corchos».

†A la segona part ja eren nostres i l'Alcántara d'un «pase» d'En Gracia, feu el sisè; pocs moments després En Sagi-Barba va fer el setè, aprofitant un moment que el porter i defenses del Sporting feien la «morra».

A les acaballes del partit, els de Gijón lograren el segon, en un barullo davant del *goal* del Barcelona.

Un incident de la lluita

En Zamora, va estar lo que se'n diu kolossal; En Planas, fent cada entrada que... ni un *cine* en diumenge; En Surroca picant més

AL·LELUIA

Jesus.—Ja sóc aquí; com cada any m'envien al Cel.
Sant Pere.—Dispensa'm, noi, però aquesta vegada hauràs de fer cua.

que el pebre; En Torralbà i En Cella, apretant de valent; En Sa mitier, trotant més que un tramvia; En Viñals, fent cada «centro», amb senyoretetes i tot; En Martínez, va estar tota la tarda al costat de las «Salas»; En Gracia, fet un «tanque» i essent l'ànima de l'atac; l'Alcántara «estupendo» i En Sagi-Barba *driblant* fins al públic que seu a terra.

Total: una magnà victòria que ja tothom esperava, però set *goals*, són molts *goals*. Nosaltres, d'aqueixa feta, ja ens veiem al «Barce» campió d'Espanya. Ens equivoquem? No, i no.

PROPER PARTITS

Per als dies 16 i 17 les Juntes del F. C. Barcelona i C. D. Europa, ens preparen uns excelents partits entre els Crook Town i Turfnell Park F. C., respectivament, per lo tant, com que ens esperen unes altres festaces, tanquem i fins la setmana que vé.

NOLUS

Fotografies d'En Casellas, redactor artistic de L'ESQUELLA

XERRAMEQUES ARTISTIQUES

COM ANAVEM DIENT...

A les «Galeries Laietanes», l'Alexandre Cardunets hi fa un bon paper amb una col·lecció de dibuixos reproduint aspectes de la vella Barcelona i altra col·lecció de Notes de Viatge, apuntades amb trassa. Així mateix exposa En Cardunets unes pintures a l'oli de les quals sobresurten un jardí i l'*Estudi del mestre Amadeu Vives*, bastant estudiat. A mí, m'agrada més dibuixant que pintant aquest xicot, especialment quan fa d'artista enamorat de les coses velles, i amb la cartera sota el braç se'n va a retratar els reconcs barcelonins que es recorden del temps de la picor.

Allí apropet d'ell, un altre artista, En M. Llavenera, ens vol enlluernar amb uns paisatges plens de llum i de dureses, en els quals les cases i els arbres semblen obres de *cinematografia* colorida; per a aquest pintor, no hi ha modelació, ni mitjos tons; ho veu tot cantellut i retallat com a les ombres xinesques, i és llàstima, perquè hi lluca de debò. *Sol pujant* és sens dubte la tela millor que exposa i *Mont Sant*,

NOTES DEL DIUMENGE DE RAMS

(Fotografies d'En Casellas, redactor artistic de L'ESQUELLA)

L'alegria de l'àvia

la més ben armonitzada; també m'agrada bon xicot *L'Alsina* i les dues testes d'estudi. Ço que no m'acaba d'agradar d'En Llavenera és la *factura*; i això que no sé pas els preus que ha posat a les seves obres.

Una palma rica

En Soto és un artista especialíssim que, en lloc de pintar teles, pinta sedes; mig modisto, mig *menàger*, igualment s'encarrega de decorar un baix de faldilla, que un transparent d'una pantalla de llum, o un coixí de sofà. Jo no sé fins a quin punt pot ésser considerada com a art la pintura d'En Soto, amb tot i demostrar que és un xicot de bon gust que fa coses boniques i força decoratives.

La nostra terra és terra de paisatgistes, no hi ha més. Cada setmana en surt un de nou. A «El Camarín», per no anar més lluny, se'ns presenta En J. Mombrú, xicot que, com En Llavenera, sap veure el paisatge, però amb una abundor de negres, que semblen pintats per un filòsof pessimista. En canvi la figura la veu millor, com ho demostra amb els retrats del seu *pare* i el de *noia*, ben dibuixats i mode-

Dos soldadets de l'exèrcit florit

lats amb allò que els castellans en diuen *salero*, sense mancar-hi una miqueta d'expressió. *Tiana a l'estiu* i *Gerro blanc*, són dues pintures que porten quelcom a dintre. Ja veurem amb el temps el què serà.

I anem empaitant paisatgistes.

A les «Galeries Dalmau», En Cintet Olivé i l'Ignasi Genover, hi tenen també unes mostres de pintura de la seva collita. Al primer l'interessa més la natura morta que la viva i el color que el dibuix: és un artista novell que de tant en tant pinta com un home: el *Bodegó de la Manta*, *El Cant* i *L'Ampolla*, són obres democràtiques no pas mancades d'interès. Jo, el faria

anar una temporadeta a Llotja a aprendre de dibuix, perquè n'està fluixet encara.

I an En Genover, també, tota vegada que's tracta d'un aficionat a la pintura que llaura pel seu camí, als voltants de Palafrugell, i és una llàstima, car el noi té, sens dubte, envejables qualitats de pintor i una modestia que el fa d'allò més simpàtic.

De la seva exposició cal esmentar el paisatge *La closa*, que és una bella demostració del que pot madurar aquest artista amb palla, temps i ganes de treballar. I prou, queestic cansat de seguir monuments; exposicions vull dir.

C. ARBÓ

DESPRES DE L'ACCIDENT

—Gangues del progrés!... Jo, fins que facin un pont per a anar-hi a peu, no hi vaig a Mallorca.

Senyor Gulxà

Senyor Guñalons

EL BARRET DE COPA I LA MANTELLINA TRADICIONALS

A casa d'un senyò Esteve,
dintre d'un moble tancats,
fan *junta* un barret de copa
(el barret tradicional
que du'l senyò Esteve sempre
en jorns de solemnitats,
i la «idem» mantellina
que, del senyò anomenat,
porta la seva senyora...)
els tals, així estan parlant.
Ell diu:—Mantellina meva,
companyera d'anys i panys,
ja sabs que torna a apropar-se
dijous i divendres sant.
Digue'm amb tota franquesa
què és lo que devem fê enguany?
opines que hem de quedar-nos
dintre eixa capsa guardats
tenint de la naftalina
les boles per tot company
perquè'ns lliurin de mal d'arnes
o bé com els anys passats
ens llencem a lluf el garbo
pels carrers de la Ciutat?
—Barretó de mes delícies,
secreter dels meus pecats

i també mes bondats totes
—li contesta amb tò melat
al barret, la mantellina —
jo entenc que'ns devem llençar
al carrer com hem fet sempre.
Aquests dies clàssics, sants,
què foren sense nosaltres?
Per' mi això fora igual
que no's vengués farigola
romaní i herbes flairants,
i pels carrers no's sentíssin
aquells pintorescos cants
«Jesucrist la Passió vostra
tots l'havem de contemplar...»
que mils de pobres entonen
en quasi tots els portals
de les capelles i esglésies.
—Tens raó: parlem a pams.
Jo ho dic per no fê'l ridícol
com vaig fê l'any passat, sabs?
Tu, com pots lluir la *pinta*
i pots penjar-te del cap
de moltes d'aqueixes *pollas*
que's porten l'oli, la sal,
la canyella, el pebre... etz.,
encara't fas admirar;

i'l vulgo't guarda un respecte
que a mi no'm vol pas guardâ.
Jo semblo un barret de rialles.
Per 'llà, al carrer de Ferràn
la gent al veure'm l'hi escapa
el riure per sota'l nàs.
—Perquè't veuen *letxuguino*
—Ca, barret!... I si acàs vaig
damunt d'una testa rara
com molts cops me toca anar,
llavors el burlesc somriure
esdevé rialla broncal.
—Deixa'ls estar als burletes.
Tu vina amb mi al meu costat
ben elegant i ben sèrio...
—Cà, cà! No'm fumaràs pas;
millor serà que sols surti
els dies de Carnaval.

I aquí en sec para el diàleg
perquè en 'quell precís instant
la dona del senyò Esteve
els treu als dos a airejar...

JOAN PASCUAL

ESQUELLOTS

Al primer tapón, zurrapa.

La inauguració del servei aeri entre Palma i Barcelona ha costat la vida a un arriscat pilot aviador, el simpàtic Colomer.

Incendi del motor, amerrissatge violent, capbussada terrible, i bona nit.

Un fill de les Mallorques recordava, arrel d'aqueix lamentable incident, que les inauguracions dels serveis de comunicació acostumen a ésser, allà a la illa, desgraciadíssimes.

—El primer tramvia que va córrer pels carrers de Palma—ens

—Has sentit, noia, que ha dit aquell? ...
«Quina pinta!»
—Sí, però... falta sapiguer si ho deia per mi o per tu.

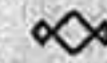

—Salau, noi!... Si això és Pasqua florida, ni mal que vingui la granada.

deia—descarrilà, ficant-se a dintre d'un cafè i fent un grapat d'estropici

No cal ésser pessimistes, però. Avui el servei de tramvies, a Palma, va com una seda; no havent-se registrat cap mes incident notable.

Els parts sempre són dolorosos; i tots els avenços necessiten les seves víctimes heroiques.

Llegim:

«Ayer fué presentado al Alcalde, marqués de Alella, el alto personal del Ayuntamiento.»

El alto personal?

Li devien presentar els gegants.

Es lo més elevat, en matèria de persones, que hi ha en aquella casa.

I ara que s'acosta el Corpus, l'hereu i la pubilla deuen estar ja presentables.

Tornem a trobar-nos dins d'una fastigosa era d'atemptats socials.

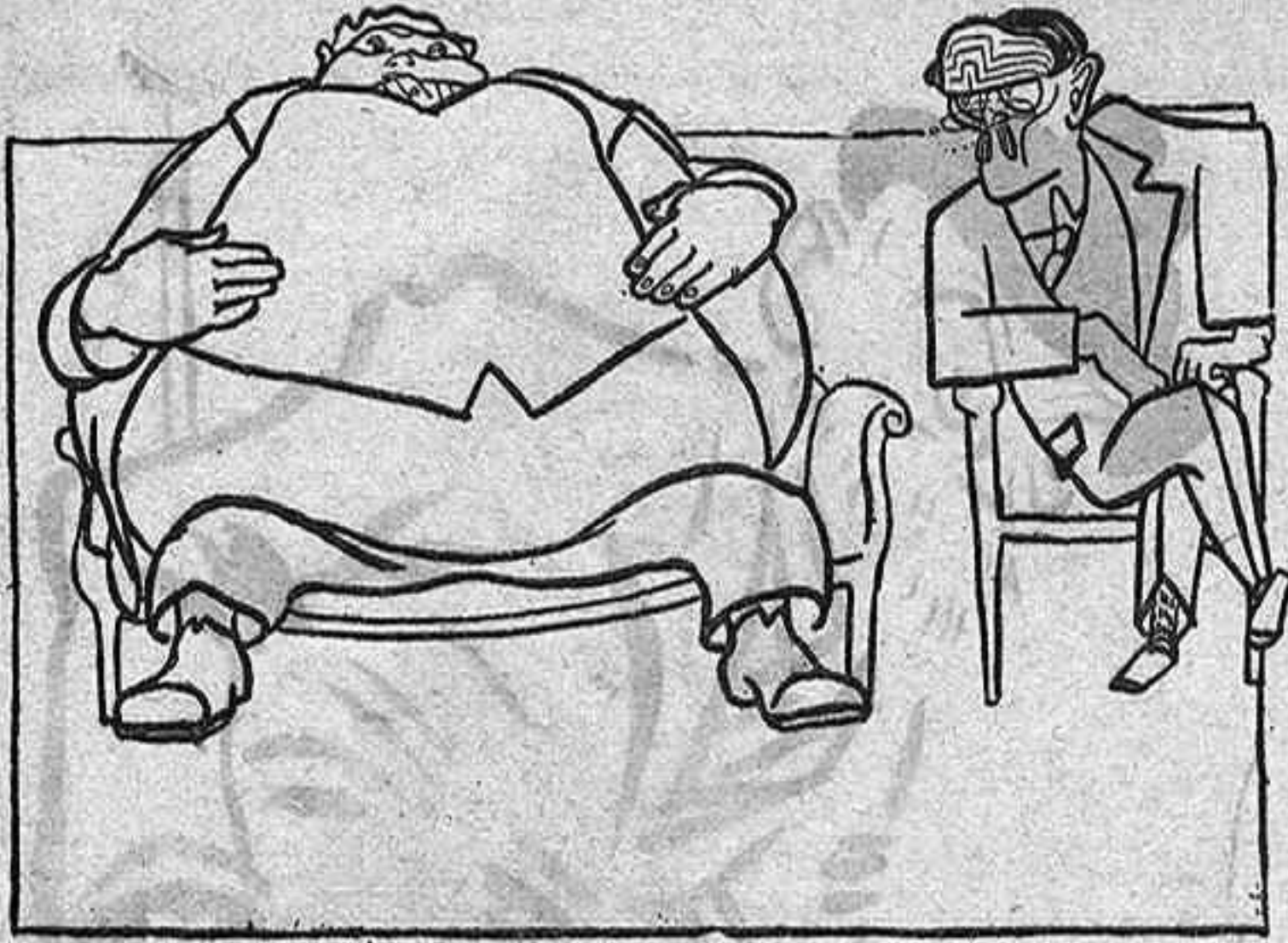
No hi ha dia que no's registri algun crim d'aqueixos repugnants en els que la covardia d'un grapat d'homes acaba amb la vida d'un germà.

D'un germà d'esclavatge, que és lo més trist del cas.

Malesaguyades energies!

L'administració-sangonera del Municipi anuncia que ha comen-

—Es pesat!... Set setmanes, sempre menjant peix.
—Sempre peix?... Doncs qualsevol diria que tot és carn.

cat el «període voluntari» per a que tots els veïns se dignin treure la cèdula.

Però... ¿és que hi han *voluntaris* en aqueix exèrcit d'eterns «paganos» barcelonins?

Més sinceritat; i que'n diguin un voluntariat obligatori.

xx

Situació vergonyosa.

I ben vergonyosa, és la de l'alta autoritat que havia promès acabar amb els sofisticadors d'aliments i els venedors lladres.

Tota mena de comestibles es venen públicament a preus exor-

EL REGIDOR DESPRES DE L'HOMENATGE

—Gràcies, aimats correligionaris. Si fos fra-
re, us donaria una estampa; com que soc regidor,
us donaré una breva.

bitants; i ara mateix veiem com, en un mes, els veterinaris han decomisat tonclades i tonclades d'articles de menjar i beure que's trobaven en mal estat.

I lo que no's decomisa!...

Perquè tots els envenenadors dels ciutadans, un cop pagada la multa, són reincidents.

Quina situació més vergonyosa, la d'aqueixa autoritat.

xx

Unes *motos* amb *side* molt elegants estan cridant l'atenció dels ciutadans de Canprosa.

Són per a la guàrdia de seguretat.

A cada maquineta hi caben quatre policies.

Tan-de-bo serveixin per a quelcom d'utilitat.

Potser ara podran empaitar an En Casanellas, als acaparadors, als sofisticadors, als lladres.

Però... ai!, que'ns fa por que serviran per a matar a algú.

RESPOSTES PAGADES

Joan Pascual: Rebudes les composicions, i... s'hi farà lo que bonament es pugui.—Marius Viola: Ho sento, però no el puc complaure.—Rafel Planes i Tolosa: Molt poètic, però molt mansoi.—Xavier Efe: Dels dos acudits, l'un és massa fluix, l'altre massa fort.—F. F. Forcada: S'estima el bon intent, però no va.—Bernat Xinxola: Va per vostè el pollastre.—Rafel Ribà: S'aprofitaran, i gràcies.—Angel Planells: Als seus dibuixets, molt ben intencionats, els hi falta encara el punt dolç.—M. S.: Lo mateix dec dir-li a vostè.—Fi: Doncs miri que això de

«lluïnt la teva gràcia
i el teu remenar»

no ho és pas gaire de fi, que diguessim.—Anònim: Això de la orona d'En Grinyó, jo crec que no tindria acceptació.—Julià Gual (Mataró): Em sap molt greu, però amb aqueixos versets no canirem pas enlloc.—Petroni II: No'ns convenen.—Manso núm. 1: Són poc espontànies i denoten escassa originalitat.—F. Gironella: Amb el seu permís, triarem els més interessants, i eis repartirem entre ambdós setmanaris.

—Quin monument més hermos!... Tres cents ciris!
—Dispensi que li digui, però haurien fet molta més llum un parell de LAMPARES "Z".

ÚLTIMAS PUBLICACIONES

Pedro Mata	El hombre de la rosa blanca (Novela)	Ptas. 5
El Caballero audaz	Con el pie en el corazón	" 5
Ricardo de León	Amor de caridad	" 5
Pedro Morante	La inútil lujuria	" 5

Obra nueva

Juan Giró Prat

ANEMOTISMO

Una teoría sobre la materia animada

UN TOMO 8.º

PESETAS 4

VALENTÍN ALMIRALL

EL CATALANISMO

Un tomo 8.º

Pesetas 4'80

COLECCIÓN DIAMANTE

TOMO 125

GRAZIELLA

por A. DE LAMARTINE

Un tomo

Pesetas 0'60

NOVA EDICIO

Santiago Rusiñol

EL PATI BLAU

Pessetes 2

D'aquí pocs dies

EL MISTIC

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 céntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

EL GRAN UNAMUNO

—Per fi hauré trobat el càrrec que'm convenia.